

Seletuskiri Politsei- ja Piirivalveameti Ida prefekti 22.08.2020 korralduse „Alkohoolse joogi jaemüügi õiguse peatamine“ juurde

Prefekti korraldusega peatatakse alkohoolse joogi jaemüügi õigus tulenevalt alkoholiseaduse § 36 lõike 1 punktist 2, mille eesmärgiks on avaliku korra tagamise huvides tõkestada COVID-19 viiruse levik Ida-Viru maakonnas.

Alkoholiseaduse § 3 lõike 1 punkti 5 kohaselt on jaemüük alkoholi müügiks pakkumine, müük või mis tahes võlaõigusliku lepingu sõlmimine või mis tahes õiguslikul alusel majandustegevuse raames kättesaadavaks tegemine või üleandmine tarbijale tarbijakaitseaduse tähenduses.

Alkoholiseaduse § 49 lõike 4 kohaselt teostab riiklikku järelevalvet alkohoolse joogi jaemüügiga seonduvate nõuete täitmise ning alkohoolse joogi tarbimise piirangute järgimise üle oma haldusterritooriumil valla- või linnavalitsus. Korralduse nõuetekohaselt täitmata jätmisel on võimalus rakendada korrakaitseaduses nimetatud riikliku järelevalve erimeetmeid ning haldussunnivahendeid.

Käesolev haldusmenetlus on läbi viidud menetlusosalisi ärakuulamata tulenevalt haldusmenetluse seaduse § 40 lg 3 p-st 6, sest tegemist on üldkorraldusega, mis puudutab kogu Ida-Viru maakonda, seega väga suurt isikute ringi.

Piirang on vajalik inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, et tõkestada COVID-19 viiruse levikut.

Terviseameti andmetel on viimaste nädalate jooksul oluliselt kasvanud COVID-19 viirusesse nakatunute hulk ning Ida-Virumaal on 22.08.2020 seisuga haigeid 36, ja nakatumiskordaja 100 000 elaniku kohta on 26,5. Enamik ida regiooni haigestunutest on seotud baari külastusest alguse saanud ning hiljem töökohtades ja pereliikmete hulgas edasi levinud haiguskohtedega. Terviseameti hinnangu kohaselt on seega valdav osa Ida-Virumaa haigestunutest saanud vahetult või edasikandumise teel nakkuse kohtadest, kus on määrav osa inimeste käitumise mõjutamisel alkoholil. Seetõttu alkoholimüügi piirang saab olla üks meede viiruse leviku peatamiseks.

Terviseameti hinnangul aitab õhtune alkoholipiirang vältida nakkuse edasilevikut, kuna alkoholitarbimisel kaob sageli inimestel ohutunnetus (sh turvalise distantsi hoidmine) ja valjeneb hääletoon, millega suureneb süljepiiskade levik. Lisaks aitab õhtune alkoholimüügipiirang vähendada küllastajate arvu baarides, ööklubides jms asutustes, mis viib haigestunute kontaktide vähenemiseni.

Seega on alkoholimüügi piirangu kehtestamine avaliku korra tagamise huvides.

Seatav piirang riivab teataval määral ettevõtlusvabadusõiguse kaitseala, kuid on arvestades Ida-Viru maakonnas viimaste nädalate haigestunute kasvu tendentsi ja põhjuseid, siiski vajalik, proportsionaalne, mõõdukas ja kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseadusega.

Ida-Viru maakonna ettevõtjate ebavõrdne kohtlemine, võrreldes teiste maakondade ettevõtjatega, on põhjendatud viiruse leviku tõkestamise vajadusega, sest ebamõistlik oleks piirata alkoholi jaemüüki kogu riigis olukorras, kus haigestumiste kontsentratsioon on suur vaid kindlates maakondades. Jaemüügi piirang ei ole absoluutne, sest on kehtestatud ajaliselt vaid öötundideks, s.o ajavahemikul kell 23.00-06.00.

Alkoholi jaemüügi piirang kehtib alates korralduse allkirjastamisest kaks nädalat. Vajadust hinnatakse vähemalt kord nädalas.

Esialgse hinnangul on tegemist lühiajalise piiranguga, mille kestus sõltub suuresti inimeste endi suhtumisest, käitumisest ning ettevõtjate hajutatuse nõude täitmisest.